

[Svět a jeho konstituce v řeči]

Ladislav Hejdánek

This is a part of the original document:

[\[Příležitostné poznámky, 1969\]](#)

jedná se o část původního dokumentu:

[\[Příležitostné poznámky, 1969\]](#)

- ◆ myšlenkový deník – záznam, česky, vznik: 13. 11. 1969
- ◆ philosophical diary – record, Czech, origin: 13. 11. 1969

[Svět a jeho konstituce v řeči]

13. 11. 69

O světě věcí (tj. o reálném světě) je možno „mluvit“ jen ve světě řeči. A to netoliko v tom smyslu, v jakém vůbec lze „mluvit“ pouze ve světě řeči, ale ještě mnohem podstatněji: svět může být světem jen ve struktuře slova, řeči, tj. jen v rámci světa řeči.

Odtud vyplývá jako jeden z prvních ten závěr, že svět není ničím tak priorním, že by *ex definitione* už vše, co jest, bylo nutně již ve světě. Svět jako celek není dán předem, není vůbec dán, není také s sebou nesen ničím daným. Přesto však všechno, co je dáno, nese s sebou jisté své milieu (a je jím nesen), vytváří spolu s jinými danostmi jistý vztahový prostor, v němž teprve se dokonává jeho danost a který jej teprve činí tím, čím jest. Toto „prostředí“ nemá ovšem pevných hranic a sahá tam, kam sahá reaktibilnost toho, co je dáno – a ta ovšem není neproměnná, ale rozšiřuje se na základě oné drieschovské „historické báze reakční“, která spoluzakládá jádro toho, co je dáno a co ergo tím nebo oním způsobem, v té nebo oné míře umožňuje a zakládá reálné přesahování pouhé danosti u všeho, co je dáno (a co ovšem nikdy není jenom dáno). V tom smyslu pak můžeme (a *de facto* musíme) rozlišovat mezi před-světem, „světem“, subjektivním světem, částečným, partikulárním světem apod. na jedné straně a mezi světem vcelku, světem jako takovým na straně druhé.

691113